

EIROPAS STRUKTURĀLIE UN INVESTĪCIJU (ESI) FONDI
UN EIROPAS STRATĒGISKO INVESTĪCIJU FONDS (ESIF)
KOORDINĀCIJAS, SINERĢIJAS UN PAPILDINĀMĪBAS NODROŠINĀŠANA

2016. gada marts

KĀDĒĻ EIROPAS LĪMENĪ IR NEPIECIEŠAMI KOORDINĒTI CENTIENI NOVĒRST INVESTĪCIJU APJOMA SAMAZINĀŠANĀS TENDENCI EIROPĀ?

Globālā ekonomikas un finanšu krīze izraisīja strauju investīciju apjoma samazināšanos Eiropā, tādējādi kavējot būtisku investīciju veikšanu infrastruktūrā un inovācijā un MVU finansēšanu. Investīciju apjoms Eiropā patlaban ir par 15 % mazāks nekā pirms krīzes.

Nepieciešamība pēc investīcijām ir ievērojama, un likviditāte ir pieejama, taču daudzas potenciālās investīcijas netiek veiktas dažādu finansiālu un ar nefinansiālu barjeru dēļ. Ekonomikas svārstīguma, kā arī tiesiskās un cita veida nenoteiktības dēļ investoru uzticība tirgum ir zema.

Eiropai ir jānovērš šī investīciju atšķirība, lai atgūtos no krīzes un stiprinātu savu konkurētspēju pasaulē. Tādēļ, lai Eiropa virzītos uz ekonomikas atveseļošanu, ir nepieciešami kolektīvi centieni Eiropas līmenī. Šajā kontekstā Komisija nolēma novērst šo investīciju atšķirību, uzsākot īstenot Eiropas Investīciju plānu.

KAS IR EIROPAS STRATĒGISKO INVESTĪCIJU FONDS (ESIF)?

Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (ESIF) ir [Eiropas Investīciju plāna](#) pirmais pīlārs. Eiropas Komisija un Eiropas Investīciju bankas (EIB) grupa izveidoja ESIF, lai palīdzētu novērst investīciju atšķirību Eiropas Savienībā, stratēģiskām investīcijām mobilizējot privātu finansējumu.

Ar ESIF atbalstu EIB grupa nodrošina finansējumu ekonomiski un tehniski dzīvotspējīgiem projektiem, kā arī projektiem, kuriem ir augstāks risks nekā parastajām EIB darbībām. Akcentētas tiek šādas galvenās nozares: i) transports, enerģētika un digitālā ekonomika; ii) vide un resursefektivitāte; iii) cilvēkkapitāls, kultūra un veselība; iv) pētniecība, izstrāde un inovācija; v) atbalsts MVU un uzņēmumiem ar vidēji lielu kapitālu.

[ESIF](#) var finansēt investīciju platformas, novadīt finansiālu ieguldījumu uz vairākiem investīciju projektiem, kam tematiski vai ģeogrāfiski ir kas kopīgs, kā arī veikt darījumus ar valsts attīstību veicinošajām bankām (VAVB).

KAS IR EIROPAS STRUKTURĀLIE UN INVESTĪCIJU FONDI?

Ir pieci [Eiropas strukturālie un investīciju fondi](#) (ESI fondi):

- Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF);
- Eiropas Sociālais fonds (ESF);
- Kohēzijas fonds;
- Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA);
- Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds (EJZF)

Šiem fondiem ir kopīgs tiesiskais regulējums (Kopīgo noteikumu regula), taču uz tiem attiecas arī atsevišķas katram fondam paredzētas regulas¹. Les fonds ESI fondi dod būtisku ieguldījumu ES izvirzīto gudras, ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes mērķu sasniegšanā. 2014.–2020. gada periodā 500 programmās tiks ieguldīti EUR 454 miljardi, kas būs orientēti uz stratēģiskām izaugsmi veicinošām jomām, galvenokārt uz pētniecību, izstrādi un inovāciju, MVU atbalstīšanu, mazoglekļa ekonomiku un informācijas un komunikāciju tehnoloģijām.

ESI fondu līdzekļi tiek piešķirti ar valstu līdzfinansētu daudzgadu programmu starpniecību, tos apstiprina Komisija un dalītā pārvaldībā īsteno dalībvalstis un to reģioni. Par ESI fondu atbalstītu projektu izraudzīšanos, īstenošanu un pārraudzīšanu ir atbildīgas pašvaldības.

[Reformētajam ESI fondu regulējumam 2014.–2020. gadam](#) ir plašāks tvērums, tas attiecas ne vien uz dotācijām, bet arī uz finanšu instrumentiem.

1 Plašāka informācija ir pieejama vietnē http://ec.europa.eu/contracts_grants/funds_lv.htm

KĀDAS IR GALVENĀS ATŠĶIRĪBAS STARP EIROPAS STRUKTURĀLAJĪEM UN INVESTĪCIJU FONDIEM UN EIROPAS STRATĒGISKO INVESTĪCIJU FONDU (ESIF)?

Atšķiras riska profils, kritēriji un mērķu sasniegšanas veids.

ESI Fondu

No **struktūrfondu** projektus iespējams finansēt ar dotācijām un ar finanšu instrumentiem, un tie ir daļa no programmām, ko īsteno dalībvalstu vadošās iestādes.

ESIF

ESIF ar Eiropas Investīciju bankas starpniecību nodrošina riska finansēšanas instrumentus (nevis dotācijas), kuriem nav noteiktas nekādas ģeogrāfiskas vai nozaru kvotas, bet kuri ir balstīti uz tirgus pieprasījumu pēc finansējuma, kas nepieciešams investīciju veikšanai.

KĀDAS IR ESIF UN ESI FONDU SAVSTARPĒJI PAPILDINOŠAS IZMANTOŠANAS SNIEGTĀS PRIEKŠROCĪBAS?

ESI fondi un ESIF var palīdzēt kolektīvos un koordinētos centienos novērst investīciju līmeņa pazemināšanos visā Eiropā vai kādā konkrētā reģionā.

ESI fondi un ESIF, viens otru papildinot un piesaistot maksimālu privāto līdzekļu apjomu, var mobilizēt papildu investīcijas. Šie fondi ir veidoti atšķirīgi, taču attiecībā uz nolūku, modeli un tiesisko regulējumu tie viens otru papildina. Tie pastiprina viens otra darbību.

Atkarībā no konkrētās investīcijas tos var kombinēt vairākos veidos. Īpaši izdevīgi ESI fondus kombinēt ar ESIF var būt dažām tādām valstīm vai nozarēm, kur ESI fondi paver plašas iespējas un kur viens pats ESIF vēl nav pilnībā mobilizēts.

Gan ESIF, gan ESI fondu finansējumu ir tiesīgs saņemt jebkurš projekts, kas ir ekonomiski un tehniski dzīvotspējīgs, kam ir potenciāls pozitīvi ietekmēt izaugsmi un nodarbinātību Eiropas Savienībā un kas atbilst Eiropas Savienības politikai.

Reģionālās pašvaldības varēs panākt papildu ietekmi ar ESIF līdzieguldījumu palīdzību (ESIF ieguldījums un jebkura cita ESIF piesaistīta investora sniegtais līdzieguldījums). Reģionālie līdzekļu piešķirumi ne vien nodrošina ESIF investīciju veikšanu, bet arī sniedz katram reģionam (saskaņā ar tā reģionālo programmu) iespēju piesaistīt šim reģionam ESIF investīcijas.

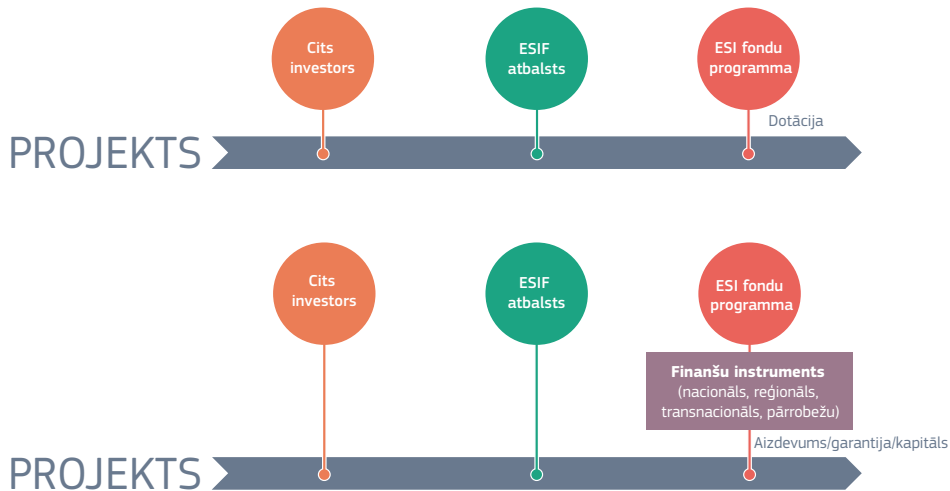

KĀDOS DAŽĀDOS VEIDOS ESI FONDUS VAR KOMBINĒT AR ESIF?

ESI fondus var kombinēt ar ESIF dažādos veidos:

1. ESI fondus var kombinēt ar ESIF **tiešā veidā projektu līmenī:**

Atbilstīgais projekts saņem finansējumu no ESI fondu programmas (dotācijas veidā vai ar finanšu instrumenta starpniecību), no ESIF un, iespējams, arī no citiem ESI fondu un ESIF piesaistītiem investoriem.

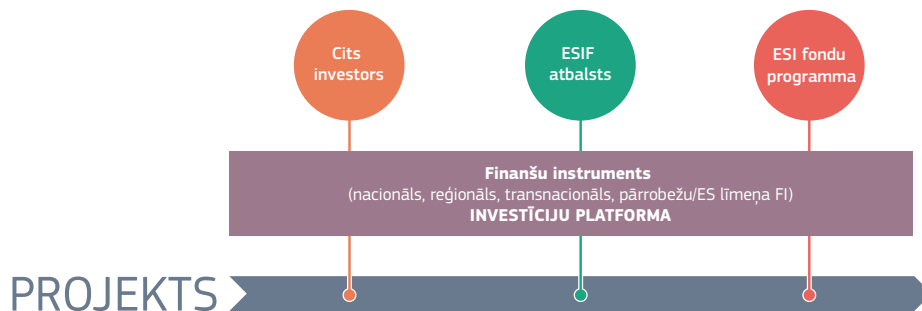

2. ESI fondus ar ESIF var kombinēt **investīciju platformu līmenī**:

Vadošā iestāde var izvēlēties izveidot **jaunu** investīciju platformu (to uzskata par finanšu instrumentu), kurā ESIF un citi investori varētu ieguldīt savus līdzekļus, un tas varētu būt arī daudzpakāpju fonds.

Vēl viena iespēja ir vadošajai iestādei ieguldīt ESI fondu programmas līdzekļus **esošā** investīciju platformā (to uzskata par finanšu instrumentu), kas ar ESIF līdzekļu palīdzību izveidota valsts, reģionālā, starptautiskā vai pārrobežu līmenī. Šī investīciju platforma ESIF un atsevišķu ESI fondu programmu līdzekļus tad investētu projektos (var piedalīties arī citi investori).

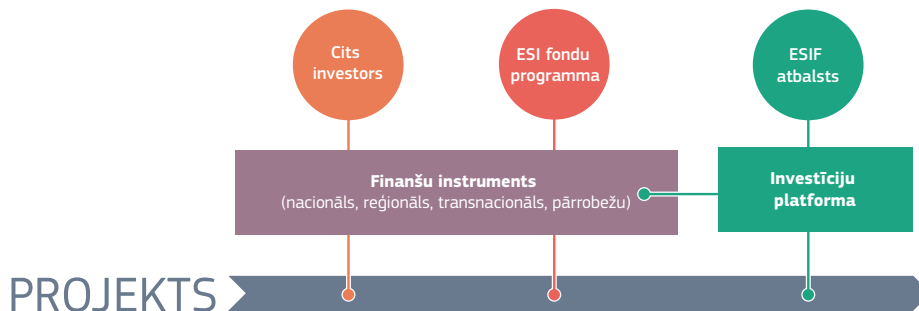

3. ESI fondus var kombinēt ar **ESIF atbalstu (novirzot to caur investīciju platformu)** finanšu instrumentu vai projektu līmenī:

Saskaņā ar šo scenāriju vadošā iestāde izveido finanšu instrumentu, kurā kā investors ir iesaistīta investīciju platforma, kas izveidota ar ESIF atbalstu. Var piedalīties arī citi investori. Šis finanšu instruments ESIF un atsevišķu ESI fondu programmu līdzekļus tad investētu projektos (var piedalīties arī citi investori).

Vēl viena iespēja varētu būt ar ESIF atbalstu izveidotas investīciju platformas īstenoti intervences pasākumi tieši projektu līmenī, izskatot katru darījumu atsevišķi.

VAI ESI FONDI VAR DOT IEGULDĪJUMU ESIF?

ESI fondu programmu līdzekļus nevar tieši novirzīt uz ESIF.

VAI ESIF LĪDZEKĻUS VAR IZMANTOT KĀ VALSTS LĪDZFINANSĒJUMU ESI FONDU PROGRAMMĀ?

ESIF būtība un struktūra ir tāda, ka tā atbalstu kādam projektam nevar uzskatīt par valsts līdzfinansējumu ESI fondu programmai.

Tomēr valsts līdzfinansējumu ESI fondu programmai varētu nodrošināt, izmantojot kādu citu EIB/EIF finanšu produktu — strukturālās programmas aizdevumu vai intervenci projekta līmenī.

Ir arī iespējams, ka noteiktos apstākļos par valsts līdzfinansējumu ESI fondu programmai var uzskatīt jebkādas papildu līdzekļus, attiecībā uz kuriem kombinētie ESI fondu un ESIF intervences pasākumi tiek izmantoti sviras efekta panākšanai un ieguldījumu ķēdes aizsākšanai.

KĀ UZ ESI FONDU KOMBINĒŠANU AR ESIF ATTIECAS NOTEIKUMI PAR VALSTS ATBALSTU?

ESIF līdzekļu piešķiršana nav valsts atbalsts, un ES noteikumi par valsts atbalstu uz to neattiecas. Ja ESI fondu līdzekļi uzņēmumiem nav piešķirti uz tirgus noteikumu pamata, līdzekļu piešķiršanu var uzskatīt par valsts atbalstu, ko savukārt reglamentē attiecīgie ES noteikumi.

ESI fondu līdzekļu piešķiršanu, kurā ir ietverts valsts atbalsts, Komisija novērtēs, pamatojoties uz modernizēto valsts atbalsta tiesisko regulējumu. Lai atvieglotu ESIF līdzekļu izmantošanu, Komisija ESI fondu piešķiršanas atbilstību noteikumiem par valsts atbalstu novērtēs prioritāri un ātrās procedūras kārtībā (sešu nedēļu laikā pēc pilnīgas informācijas saņemšanas).

KUR PROJEKTU VIRZĪTĀJI VAR SAŅEMT PALĪDZĪBU PRIEKŠLIKUMU IZSTRĀDĒ?

Projektu virzītājiem visā pilnībā būtu jāizmanto [Eiropas Investīciju konsultāciju centrs](#), kas ir ceļš uz tehniskām un administratīvām konsultācijām un atbalstu investīciju jautājumos. Šis Eiropas Komisijas un Eiropas Investīciju bankas kopīgi izveidotais centrs palīdz publiskām iestādēm un projektu virzītājiem apzināt, noteikt par prioritāti, sagatavot, strukturēt un īstenot stratēģiskus projektus un efektīvāk izmantot ES līdzekļus, mobilizējot privāto kapitālu. Šajā vienas pieturas aģentūrā ietilpst arī [“fi-compass”](#) — dienests, kas konsultē par ESI fondu finanšu instrumentiem.

Turklāt tagad ir pieejams [Eiropas Investīciju projektu portāls](#) (EIPP) — pilnīgi jauns tīmekļa portāls, kas Eiropas Savienībā bāzētiem publiskiem un privātiem projektu virzītājiem nodrošina iespēju sasniegt potenciālos ieguldītājus visā pasaulē. Portālu uztur Eiropas Komisija, un tas tika izveidots, reaģējot uz investoru vēlmi vienā centralizētā platformā aplūkot lielāku skaitu potenciālo ES investīciju iespēju.

Plašāka informācija

[Eiropas strukturālie un investīciju \(ESI\) fondi un Eiropas Stratēģisko investīciju fonds \(ESIF\)](#)

[Eiropas Investīciju plāna / ESI Funds Open Data Platform](#)

[@jyrkikatainen](#) [@CorinaCretuEU](#) [@EIBtheEUBank](#) [#InvestEU](#)

[Eiropas strukturālo un investīciju fondu ieguldījums nodarbinātībā un izaugsmē, Investīciju plāns un Komisijas prioritātes](#)